

LUOVA TAMPERE - ANIMAATIO

Animaation visuaalisen suunnittelun prosessi

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelman opinnäytetyö
Visuaalinen suunnittelu
Kevät 2008
Tiia-Noora Huuskonen

OPINNÄYTETIIVISTELMÄ

Osasto Viestintä	Erikoistumisala Visuaalinen suunnittelu
Tekijä Tiia-Noora Huuskonen	
Työn nimi Luova Tampere - animaatio	
Lopputyön laji Mediateko	
Työn valmistumisaika 25.4.2008	Sivumäärä 29
Tiivistelmä Luova Tampere on Tampereen kaupungin käynnistämä ohjelma, jonka tarkoituksena on synnyttää tamperelaisesta luovasta osaamisesta liiketoimintaa ja työpaikkoja. Luova Tampere halusi lyhyen animaation, joka käsitelisi Tampereen historian kulttuurihistoriallisesti merkittäviä tapahtumia. Heidän tarkoituksenaan oli hyödyntää valmista tuotetta markkinointitarkoituksessa erilaisissa tilaisuuksissa sekä ohjelman www-sivuilla. Tekniikaksi oli ohjelman puolesta valittu animaatio, sillä sitä ei ole ennen kaupungin markkinoinnissa käytetty hyväksi. Animaatio antoi myös mahdollisuuden käsitellä aihetta luovasti ja lennokkaasti. Kanssani animaation teossa olivat mukana Petri Viippola, Tuuli Juntunen, sekä äänisuunnittelusta vastannut Pauliina Saarman. Yhteyshenkilönä Luovan Tampereen puolelta kanssamme toimi Liina Penttilä. Animaatio tehtiin Adobe Flash – ohjelmalla. Oma vastualueeni animaation teossa oli sen visuaalisen ilmeen suunnittelu. Tätä prosessia käsitellen opinnäytetyössäni. Visuaaliseen ilmeeseen animaatiossamme kuului hahmosuunnittelu, välitekstien ilme, sekä taustasuunnittelu, jonka lopullisesta toteutuksesta vastasi Petri Viippola. Työ alkoi tarinoiden käsikirjoittamisesta, jonka jälkeen tärkeät tapahtumapaikat valokuvattiin. Näiden valokuvien rinnalle etsin kuvamateriaalia, joka tyyllisesti vastaisi sitä, mitä tahdoin mukaan animaatioon. Tässä yhteydessä tutustuin myös kahteen animaatiosarjaan, joiden kerronta ja animaatiotyylit olivat hyvin lähellä haettua. Samalla luonnostelin tärkeimpiä hahmoja. Tein lyhyiden tarinankuvausten ja kuvamateriaalin perusteella kuvakäsikirjoituksen, josta selvisi paitsi tarinoiden kulku, myös kussakin kuvassa esiintyvät henkilöt ja miljö. Tärkeimmistä kuvista tein myös layout-kuvat, jotka olivat kuvakäsikirjoitusta viimeistellymmät ja tarkemmat. Näiden kuvien pohjalta rakensin hahmot Flashiin. Koska päädyimme pala-animaatioon, muotoutuivat hahmot yksittäisistä paloista. Halusimme animaatioon sarjakuvamaisuutta ja lapsekkuutta, sekä vauhdikkuutta. Omalta osaltani koen onnistuneeni. Hahmot ovat persoonallisia, taustat istuvat kokonaisuuteen ja välitekstien vanhahtava vivahde tuo tuulahduksen oikeaa historiaa. Palaset loksahdivat hyvin paikoilleen.	
Aineisto Verkkolähteet, animaatiosarja	
Asiasanat Animaatio, hahmosuunnittelu, pala-animaatio	
Säilytyspaikka Tampereen ammattikorkeakoulu, taide ja viestintä	
Muuta tietoa	

THESIS

SUMMARY

Department Media Programme	Area of specialisation Visual Design
Author Tiia-Noora Huuskonen	
Title Creative Tampere - animation	
Sort of Final Thesis (Written / Project / Portfolio) Project	
Date 25.4.2008	Number of pages 29
Summary: Creative Tampere is business development policy programme of the City of Tampere. It creates profitable business and jobs from the creative know-how present in Tampere. The Programme wanted a short animation that shows some notable events from the cultural history of Tampere. Animation was chosen to be the technique because it hadn't been used in the marketing of City of Tampere before. Animation gave the opportunity to handle the subject very creative and vivid way. With me there were Petri Viippola, Tuuli Juntunen and sound-designer Pauliina Saarman working with the project. Our contact in the Creative Tampere programme was programme's co-ordinator Liina Penttilä. The animation was made with Adobe Flash. My area of responsibility in the project was to design the visual look of the animation. This process I treated in my thesis. The visual look in the animation included character design, typographical design and background design of which final look and animation was carried out by Petri Viippola. The work began with creating and writing the episodes after which all the important scenes of the events were photographed. Alongside these photos I searched picture material that style corresponded the look I wanted to our animation. I used two animated series as background material too, because of their style of character design and storytelling were very close to what we wanted to do. During this phase I also started to sketch the main characters. Based on our synopsis and background material, I made the storyboard from which we could see how the stories go and which characters and backgrounds are involved in which pictures. From the most important pictures I made more exact layout-images. Using these layout-images I built up the characters in Flash. And because we ended up doing cutout-style animation, all the characters were built with pieces. We wanted the animation to be a little childish, cartoon-like and fast-going. On my behalf I think we succeeded. Characters have personality, backgrounds sit well with the whole and the old style in the typography brings a touch of history to the animation. All the pieces went well to their places.	
Material (e.g. audio / video tape, photographs, slides, paintings, statues...) Web-sources, animation series	
Key words Animation, character design, cutout-style animation	
Filing Tampere Polytechnic, Art and Media	
Other information	

Sisällys

1 Johdanto.....	2
2 Tietoperusta ja työn lähtökohdat.....	3
2.1 Työn lähtökohdat – Tampereen luova historia ja oma osaaminen.....	3
2.2 Käytetyt ohjelmat.....	3
2.3 Käsitteet.....	3
3 Työtavat, menetelmät ja toteutus	6
3.1 Synopsis tarinoille.....	6
3.2 Visuaalisen ilmeen suunnittelu – yleinen taso.....	6
3.3 Hahmot.....	11
3.4 Alku-, loppu- ja välitekstit.....	14
4 Analyysi toteutuneesta tuotannosta.....	17
5 Yhteenveto ja oman työn arviointi.....	20
5.1 Animaatio.....	20
5.2 Visuaalinen ilme.....	20
5.3 Aikataulu ja työryhmä	21
Lähteet.....	22
Liitteet.....	23

1 Johdanto

Tampereen kaupungin käynnistämän Luova Tampere – ohjelman tarkoituksena on synnyttää tamperelaisesta luovasta osaamisesta liiketoimintaa ja työpaikkoja yhdessä pirkanmaalaisten osaajien, yritysten ja organisaatioiden kanssa. Vuosina 2006-2011 toteutettava ohjelma tarjoaa puitteet ja rahoitusta uutta liiketoimintaa synnyttävien hankkeiden käynnistämiseen.

Meiltä Tampereen ammattikorkeakoulun Taiteen ja viestinnän opiskelijoilta Luova Tampere halusi lyhyen animaation, joka käsittelisi Tampereen historian kulttuurihistoriallisesti ja historiallisesti merkittäviä ja muistettavia tapahtumia. Tarkoituksena olisi käyttää valmistunutta animaatiota esimerkiksi ”alkukevennyksenä” erilaisissa Luovan Tampereen järjestämissä tilaisuuksissa ja myös, että se olisi nähtävissä ohjelman www-sivuilla. Tekniikaksi oli ohjelman puolesta valittu animaatio, sillä sitä ei ole ennen kaupungin markkinoinnissa käytetty hyväksi. Animaatio antaa myös mahdollisuuden käsitellä aihetta luovasti ja lennokkaasti.

Oma osuuteni animaation tekemisessä käsittää synopsiksen ja käsikirjoituksen tekemisen yhdessä Petri Viippolan kanssa, kuvakäsikirjoituksen, hahmojen suunnittelun ja animoinnin Tuuli Juntusen kanssa, sekä alku-, väli- ja lopputekstit. Äänisuunnittelun animaatioon teki Pauliina Saarman. Taustojen lopullisesta suunnittelusta ja animoinnista, sekä animaation koostamisesta vastasi Petri Viippola.

Kirjallisessa työssä käsittelen animaation tekemistä oman työprosessini kautta. Käyn läpi animaation visuaalisen ilmeen luomisen vaiheita. Tähän kuuluu suunnittelutyö hahmojen, taustojen ja välitekstien ilmeestä ja tunnelmasta. Mukaan olen koonnut reilusti kuvamateriaalia ja pohdintoja työnkulusta ja valinnoista, joita olen joutunut tekemään.

2 Tietoperusta ja työn lähtökohdat

2.1 Työn lähtökohdat – Tampereen luova historia ja oma osaaminen

Lähtökohtana oli teema ”Tampereen luova historia”. Animaation tarkoitus on esitellä Tamperetta historiallisesti rikkaana paikkana, mutta myös tuoda erilainen lähestymistapa kaupungin markkinointiin. Animaatio tekniikkana antaa mahdollisuuden liioitella ja esittää asiat mielikuvitukseksikaasti, ollen kuitenkin erittäin kustannustehokasta verrattuna siihen, että tehtäisiin mainosfilmiä kymmenien ihmisten voimin. Luovan Tampereen organisaatio antoi meille vapaat kädet käsitellä aihetta niin synopsistasolla kuin visuaalisessa ulkoasussa – emme siis olleet pakotettuja noudattamaan mitään tiettyä tyyliä, vaikka organisaatiolta varsin vahva oma visuaalinen ilme löytyykin.

Saimme Luovalta Tampereelta listan erilaisista tapahtumista Tampereen historiasta, joista valitsimme kuusi tapahtumaa työstettäväksi. Aikajana kulkee vuodesta 5000 eKr. tapahtuneesta Tammerkosken synnystä vuoteen 2007, jolloin lanseerattiin Langaton Tampere. Väliin mahtuvat Pohjoismaiden ensimmäinen sähkövalo, Rajaportin kuuluisa julkinen sauna, jääkiekon saapuminen Suomeen ja unkarilaisten nopeasti vuonna 1917 rakentama Näsinneula.

Animaation tavoitepituus oli noin yksi minuutti. Tämä oli myös työmäärällisesti realistinen aika.

2.2 Käytetyt ohjelmat

Animaation teossa käytin *Adoben* uusinta *Flash CS3* -ohjelmaa. Flashiin päädyimme, sillä se oli kaikille animaation tekijöille ennestään tuttu. Ohjelman kanssa animaation tekeminen on myös suhteellisen helppoa ja etenkin pala-animaatiossa eri palojen animointi onnistuu hyvin.

Luonnosvaiheessa tehdyt layout-kuvat olen tehnyt *Adobe PhotoShop CS2*:lla.

2.3 Käsitteet

Animatic. Elokuvasa yleensä myös *cinematic*. Kuvakäsikirjoituksen pohjalta tehty ”esianimaatio”, jossa kuvat esitetään oikeassa järjestyksessä ja oikean keston verran. Mikäli kuvaan on tulossa kameran liikettä, on se jo mukana. Myös erilaisia oleellisia

tehosteita voidaan lisätä. Toisin sanoen, eräänlainen “elävä kuvakäsikirjoitus”, josta selviää lopullisen teoksen kulku. Animaticin perusteella varsinaiseen työhön ryhtyminen on helpompaa ja turhalta työltä vältytään kun lopulliseen työhön tulevat kohtaukset ja kuvat on animaticissa jo määritelty.

Flash (Adobe). Ohjelma, jolla voidaan tuottaa multimediaesityksiä; kokonaisia web-sivuja, animaatioita, pelejä, kuvagallerioita jne. käytettäviksi internetissä tai mobiililaitteissa. Uusin versio on Adobe Flash CS3, jota myös Luova Tampere – animaation teossa olen käyttänyt.

Layer. Suoraan käännettynä taso tai kerros. Flash-animaatiossa eri objektit on mahdollista sijoittaa erillisille tasoille, jolloin niihin käsiksi pääseminen ja käsittely helpottuu. Tasoja voi myös piilottaa, mitä voi käyttää hyväksi luonnosvaiheessa kun etsitään parhaita vaihtoehtoja. Käytän tekstissä englanninkielistä termiä.

Frame. Yksittäinen kuva, joista animaatio koostuu. Luova Tampere animaation kuvien määrä oli 25 kuvaa, eli framea, sekunnissa. Voidaan määritellä myös *keyframe*, eli liikkeen kannalta oleellisin (oleellisimmat) kuvat, joiden väliin varsinainen animoitu liike piirretään. Käytän tekstissä paikoitellen englanninkielistä termiä.

Layout. Se, miltä lopputulos näyttää; miten eri osa-alueet kuvassa sijoittuvat, mitkä ovat värit, taustat, kuvakoko tms. Käytän tekstissä layout-termiä kun kuvaan luonnosvaiheessa tehtyjä tarkempia kuvasuunnitelmia.

Pala-animaatio. Animaation tyyli, jossa hahmot koostuvat paloista, joita liikutellaan. Pala-animaatio ei vaadi jokaisen visuaalisen elementin piirtämistä erikseen. Flashin tarjoaman *tween*-työkalun avulla objektien liikuttelu on parhaimmillaan erittäin helppoa, nopeaa ja sujuvaa.

Vektorigrafiikka. Vektorigrafiikka itsessään on tietokonegrafiikkaa, jonka etuna on täydellinen skaalattavuus, jolloin kuva ei missään vaiheessa pikselöidy tai tule rakeiseksi kuten bittikarttakuvalla käy kun koko kasvaa tarpeeksi. Teknisesti vektorigrafiikka ei bittikarttagrafiikan tavoin koostu yksittäisistä pisteistä vaan matemaattisista lausekkeista. Esimerkiksi ympyrästä tallentuu muistiin sen paikka, keskipiste, säde ja väri. Näin ollen kuvaa muokattaessa muokataankin itse asiassa matemaattisia lausekkeitä. Kuvan koko riippuu kuvan yksityiskohtien määrästä pikselimäärän sijaan. Pienemmän tiedostokoon ja skaalattavuutensa vuoksi

vektorigrafiikka käy paremmin www-sivuilla julkaistavaksi kuin bittikarttagrafiikka.
(<http://www.digicamera.net/armi/w3kurs/bitvekt.htm>, "bittikartta- ja vektorigrafiikka",
luettu 17.04.08)

3 Työtavat, menetelmät ja toteutus

3.1 Synopsis tarinoille

Valittuamme Tampereen historian tapahtumista ne, jotka halusimme mukaan animaatioon, oli aika tehdä jokaiselle tarinalle synopsis. Synopsis on tiivistelmä tarinasta. Siinä kerrotaan lyhyesti, mitä tapahtuu ja miten. Synopsiksessa voidaan myös ottaa jo kantaa miljööhön, kuten vuodenaikaan tai tapahtumapaikkaan.

Luovan Tampereen animaatiota varten teimme yhdessä Viippolan Petrin kanssa viisi synopsisista – kaksi kuudesta tapahtumasta mahtui samaan, lyhyeen tarinaan. Tapahtumien lisäksi listasimme synopsisien yhteyteen jokaisessa tarinassa esiintyvät hahmot, sekä ajatuksia tapahtumapaikasta ja – ajasta.

3.2 Visuaalisen ilmeen suunnittelu – yleinen taso

Tarinoiden synopsisien ollessa valmiina, seuraavana vaiheena seurasi animaation visuaalisen ilmeen suunnittelu. Selvää oli alusta alkaen, että lopputulos olisi hengeltään iloinen ja temmoltaan reipas. Hahmojen ja taustojen tuli olla tarpeeksi yksinkertaisia, jotta niiden seuraaminen olisi helppoa. Mukana haluttiin säilyttää tietty lapsekkuus, etenkin väreillä ja pyöreillä, pehmeillä muodoilla. Lähtökohtana oli Luovan Tampereen visuaalinen ilme logoineen, väreineen ja ikoneineen.

Luova Tampere -ohjelman oma visuaalinen ilme sisältää raikkaita, puhtaita värejä, ja kuvamaailma on hengeltään vektoripiirrosta. Kiekuroita, koukeroita ja roiskeita. Hyvin eläväistä jälkeä. Linjat ovat pyöreitä ja niihin tuodaan entisestään eloa lisäämällä esimerkiksi koukeroita ja yksivärisiä hahmoja. Ikonikirjasto on monipuolinen ja hauska – ei perinteiseksi koettua yritysgrafiikkaa vaan nuorekas, tuore linja pitää. Tämän eloisuuden toivottiin toistuvan myös animaatioissa.

Tarinoiden visuaalisuuden suunnittelun ensimmäisessä vaiheessa etsimme pohja-aineistoa, kuvia missä olisi sellaista ilmettä ja tunnelmaa, minkä voisi siirtää animaatioon. Kävimme valokuvaamassa Tampereella tarinoissa esiintyviä paikkoja. Näin pääsimme tunnelmaan ja saimme ideoita erilaisista kuvakulmista, näkymistä, sekä tapahtumien esittämisestä.

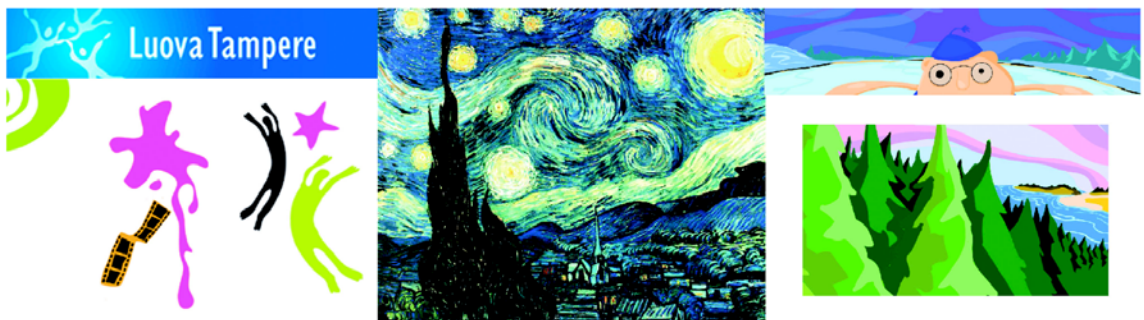
Tunnettuja tapahtumapaikkoja, joiden tunnistettavuus tahdottiin säilyttää, animaatiosta löyty kolme: Näsinneula, Rajaportin sauna ja Tammerkosken seutu.

Kuva 1. Näsinneula, Rajaportin sauna, näkymä Tammerkoskelle

Valokuvien lisäksi kuvamateriaalia löytyi internetistä. Yksi ideoista, varsinkin taustojen tekoon, oli noudatella impressionistisia ja ekpressionistisia maalauksia, erityisesti Vincent van Goghin töitä. Niissä esiintyvät kiekurat toivat mieleen myös Luovan Tampereen käyttämät visuaaliset elementit, joissa iloiset ja pehmeälinjaiset, abstraktimmat muodot ovat hyvin läsnä. Nämä ideat siirtyivät hienosti lopullisen animaation taustoihin, vaikka maalauksellisemmasta ulkonäöstä luovuttiinkin, ja pidättäytyttiin rehellisessä vektorigrafiikassa. Näin pääsimme selkeyteen, jossa yhdistyvät impressionistiset muodot sekä Luovan Tampereen pelkistetyt muodot ja kirkas värimaailma (kuva 2).

Vektorigrafiikan avulla taustoihin sai lisättyä haluttua liikettä näiden kuitenkin erottumatta animaatiosta liikaa. Lopputuloksessa hahmojen kanssa samanhenkiset taustat sulautuvat animaatioon, mutta tarjoavat myös katseltavaa kerta kerran jälkeen.

kuva 2. Luovan Tampereen ikoneita ja logo (www.luovatampere.fi), Van Goghin maalaus "Tähtikirkas yö" (www.vangoghgallery.com), otteita valmiin animaation taustoista

Suunnitelmien pohjalta seuraavassa vaiheessa piirsinkin yksinkertaisen kuvakäsikirjoituksen kuhunkin kohtaukseen, mistä selviää kuvakoko, tapahtumien

järjestys, sekä tarvittavat hahmot ja niiden toiminta. Kuvakäsikirjoitusvaiheessa hahmot ja taustat olivat vasta hyvin luonnosmaisia. Ensin siis suunnittelin hahmojen toiminnan ja yhdistin niihin keskeisimmät elementit, joilla olimme niitä kuvailleet synopsiksessa; lihaksikas, kalpea, viiksekäs jne. Kuvakäsikirjoituksen kuvien kautta alkoi hahmojen lopullinen ilme muodostua. (Kuvakäsikirjoitus kokonaisuudessaan liitteenä.)

Kuvakäsikirjoituksen jälkeen alkoi varsinaisten luonnosten teko. Lyijykynäluonnoksissa hahmottuivat hahmojen muodot ja ilmeet. Nämä siirtyivät PhotoShopilla tehtyihin layout-suunnitelmiin (kuvat 3-6), joita tein tarinoiden tärkempiin kuviin. Näissä kuvissa hahmot ovat jo asettuneet melko lähelle lopullista muotoaan ja myös niiden asemointi kuvassa selkiytyi. Layouteista käy ilmi myös haettu miljöö ja värimaailma. Niiden pohjalta tein lopulliset hahmot Flashilla.

Alla neljä esimerkkiä siitä kuinka prosessi eteni luonnosmaisesta kuvakäsikirjoituksesta layout-mallien kautta kuviksi lopulliseen animaatioon.

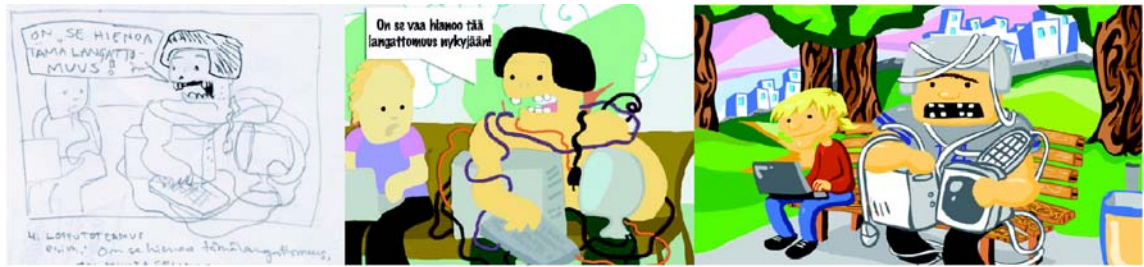
Kuva 3. Tammerkosken synty; Raipe ja kaveri

Kuva 4. Rajaportin sauna lämpeää; Raipe ja lamppumies liekeissä

kuva 5. Suomen ensimmäinen kiakko-ottelu; kaaosta jäällä ja kiekkoa syövä ipana

Kuva 6. Langaton Tampere; tietokonemies ja Raipe puistonpenkillä

Animaation visuaalisen ilmeen yhtenä osa-alueena oli myös sarjakuvamaisuus. Tämä tarkoittaa sarjakuvaan sopivien hahmojen lisäksi puhekuplien ja piirrettyjen efektien mukanaoloa (kuva 7). Alkuperäisissä suunnitelmissa ja kuvakäsikirjoituksessa puhekuplaa käytettiin useasti ja erilaisia liikkeitä ja äänenlähteitä esitettiin kuplilla, tähdillä tai muilla vastaavilla, yleisesti sarjakuvasta tutuksi tulleilla keinoilla.

Kuva 7. Esimerkki sarjakuvaefektistä (<http://www.hgsc.bcm.tmc.edu>) ja idean käyttö animaatiossa, puhekupla animaatiossa

Lopullisessa työssä tehokeinoa käytettiin kuitenkin vain vähän. Mukaan mahtui kaksi puhekuplaa ja iskun kovuutta esittävät “tähdet” alkutarinassa, jossa Raipen kaveri lyö sankariamme päähän. Puhetta oli mukana aluksi enemmänkin, esimerkiksi toisiaan lyövien kaverusten ja unkarilaisten neulanrakentajien suuhun, sekä Näsinneulan suunnitelleen pormestarin sanomaksi. Pormestari jäi tarinasta pois ja puhekuplat vähenivät kahteen. Sekä kuplan tekstissä että niiden käännöksissä ei ole käytetty valmista fonttia vaan se on itse piirretty – käsintehtyn sarjakuvakuplan henkeen.

Mitään varsinaista väripalettia en animaatiota varten määrittellyt. Esimerkkikuvien perusteella värimaailmasta muodostui varsin selkeä kuva, joka vielä vahvistui kun itse animaatiosta valmistui osia. Linjavetona ei jyrkkiä valöörikontrasteja, ei murrettuja värisävyjä, vaan pastellisävyjä, vaaleita, kevyitä värejä.

Paremmen kontrastin aikaansaamiseksi tarkemman väripaletin määrittelystä olisi lopputuloksen kannalta voinut olla hyötyä. Se olisi myös sitonut kokonaisuutta entistä

enemmän yhteen. Taustojen kohdalla olisi voinut käyttää esimerkiksi selkeästi tummempaa sävy maailmaa kuin hahmoissa.

Kohtauksissa, joissa ollaan ulkotilassa ja on kesä, väreinä on paljon eri vihreiden sävyjä. Mukana on vaaleaa ruskeaa ja valoisampaa, keltaiseen taittuvaa vihreää. Taivaalla vaaleansinistä ja lilaa. Talvisessa jääkiekkokohtauksessa värisävyt ovat kylmempiä. Paljon sinistä ja sinivihreää, sekä violettiä. Kun ollaan sisätilassa, eli saunassa, värit ovat harmaat ja utuisat, mitä lisää entisestään vaaleat höyrypilvet kuvan reunoilla. Höyrypilvet omalta osaltaan lisäävät myös sisätilan tunnelmaa, sillä kuvasta tulee intiimimpi ja hyvällä tavalla ahtaampi kun höyrypilvet asettuvat sen reunoille kuin kehysiksi. Ulkotilakuvissa kehysmäisyyttä ei ole, joten avara vaikutelma korostuu.

Animaation ja etenkin hahmosuunnittelun tueksi tutustuin tarkemmin kahteen animaatiisarjaan, joiden tyyli ja tekniikka oli lähellä sitä ajatusta, joka meillä oli Luovan Tampereen animaation suhteen.

Kuva 8. Näytteet sarjoista *Pasila* (www.filmiteollisuus.fi) ja *South Park* (www.southparkstudios.com)

Amerikkalainen Comedy Centralin tuottama ja Trey Parkerin ja Matt Stonen luoma animaatiisarja *South Park* on luonteeltaan kömpelöä pala-animaatiota, jossa päähuomion saavat hahmot ja huumori, sekä etenkin terävästi kirjoitetut tarinat. Sarjan animaatio ei teknisesti ole huippuluokkaa, mutta paikoitellen irtonaisestikin liikkuvassa pala-animaatiossa oli sitä samaa henkeä, jonka toivoin saavani mukaan Luovan Tampereen animaatioon. Erityisesti tarkkailin sitä, millaisista paloista kukin hahmo koostuu ja kuinka ne liikkuvat. Toinen kyseisestä sarjasta tutkailtava asia oli tarinankerronta. Sen jaksoissa tulkitaan monenlaisia historiankin tapahtumia varsin vapaasti ja lennokkaasti – jotain, mitä mekin halusimme tehdä animaatiossamme.

Kotimaista tuotantoa oleva *Pasila* puolestaan on samalla Flash-tekniikalla valmistettu animaatio kuin on Luovan Tampereen animaatiokin. Tämä Atte Järvisen luoma ja Filmiteollisuus Finen vuonna 2007 valmistama poliisianimaatiosarja on nähtävillä internetissä, missä sen tyyli onkin juuri parhaimmillaan, vaikka sarjan 12 jaksoa on esitetty myös televisiossa.

3.3 Hahmot

Tyyliisuunta oli alusta-alkaen enemmän South Park kuin Disney. Tämä tarkoittaa sitä, että amerikkalainen animaatiosarja South Park on tunnettu tahallisen kömpelöstä pala-animaatiosta, mikä on enemmän sitä tunnelmaa, jota omaan animaatioon halusin. Disney viittaa animaatioon, missä liikkeet ovat sulavia ja realistisia, väliframeja on paljon ja jokainen kuva on piirretty erikseen, eivätkä hahmoja ole koottu selkeistä osista. Luova Tampere – animaatiossa olimme alusta-alkaen pala-animaation takana. Yksinkertaisuus, tietty lapsekkuus ja eräänlainen kömpelyys olivat tarkoituksellisia tyylikeinoja.

Hahmot halusin pitää lapsekkaina, selkeämuotoisina ja liikkeiltään yksinkertaisina. Pastellisävyjä, vähän valon ja varjon vaihtelua missä ei haeta realismia, vaan enemmän lapsekkaita muotoja.

Kuva 9. Luova Tampere – logo (www.luovatampere.fi)

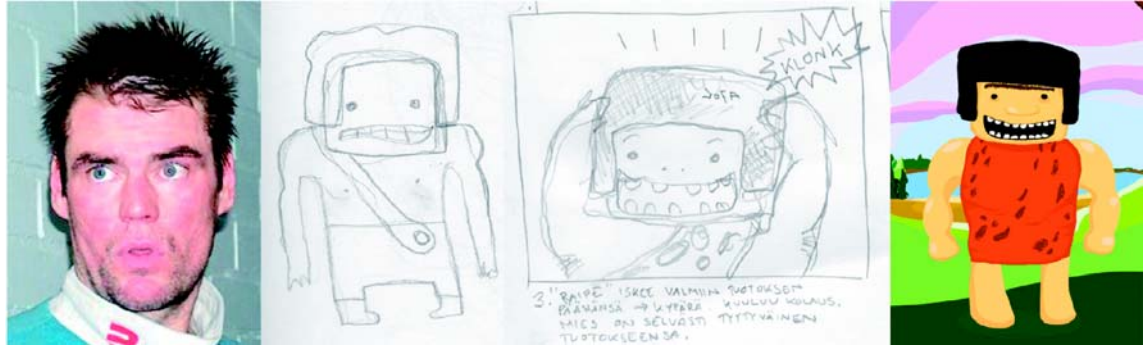
Suunnittelun alkuvaiheissa olimme jopa niin abstrakteilla linjoilla, että hahmot olisivat olleet yksivärisiä ja silhuettimaisia. Samaan tapaan kuin hahmot Luovan Tampereen logossa (kuva 9). Hahmoilla ei kenties olisi ollut lainkaan kasvonpiirteitä tai muitakaan yksityiskohtia. Tästä ajatuksesta harppasimme nopeasti sarjakuvahenkisten tarinoiden kautta samaan suuntaan myös hahmojen suunnittelussa. Ne olisivat ilmeikkäitä, yksityiskohtaisempia ja toteutettaisiin pala-animaation keinoin. Esimerkkiä katsoin South Park- ja Pasila -animaatiosarjoista, jotka ovat pala-animaatiota hauskesti toteutetuilla hahmoilla.

Luonnosvaiheessa jouduin hahmojen kohdalla eniten miettimään niiden silmiä. Suuret, päänkokoiset näkimet, olisivat helposti olleet ilmeikkäät, mutta toisaalta tahdoin vältellä tätä Japanilaiseen mangaan ja lasten piirrettyihin yhdistettävää piirrettä. Hahmojen silmät ovat nyt ”vain” mustat pisteet tai ovaalit. Ilmeikkyys ja persoonallisuus syntyy muista eleistä ja liikkeistä. Päähenkilö-jääkiekkoilijan kohdalla esimerkiksi tuuheiden kulmakarvojen nostelu on huomioarvoltaan suurempi kuin silmät niiden alla, samoin kuin sirkushenkisten Näsinneulanrakentajien kasvoja hallitsevat villit viikset.

Hahmojen rakenne toistuu samankaltaisena: vasen jalka, oikea jalka, vartalo, vasen käsi, oikea käsi, ja pää, jossa erillisinä osina silmät, kulmakarvat ja suu. Jokainen pala on omalla layerillaan, joten niiden liikuttelu käy helposti ja näin myös sekä palojen että layereiden, missä ne ovat, nimeäminen onnistuu selkeästi. Kun rymässä oli kaksi ihmistä vastaamassa hahmojen animoinnista, minä ja Tuuli Juntunen, selkeä ja toistuva rakenne hahmoissa ja niiden eri palojen nimeämisessä oli tärkeää.

Keskushenkilöksi tarinoissa vakiintui ”Raipe” (kuva 10), luolamieshenkinen jääkiekkoilija, jolla on kenties tuplasti enemmän lihasta kuin aivoja. Hän on selkeä päähenkilö, joka esiintyy yhtä vaille kaikissa animaation osuuksissa. Häneen haettiin luolamiesmäistä ulkonäköä, sillä hänen tarinansa alkaa 5000 eKr. Ensimmäisessä tarinassa Raipe takoo itselleen kypärän, joka estää kaverin nuijaniskuja sattumasta päähän, mutta ei auta estämään maan murtumista ja Tammerkosken syntymistä. Myöhemmin Raipe esiintyy aina kypärä päässä, myös saunoessaan. Tarinan edetessä Raipe saa myös muut jääkiekkovarusteet ja menettää hampaita.

Tärkeimmät luonnetta lisäävät elementit Raipessa ovat selkeästi tuheat, yhteenkasvaneet kulmakarvat sekä hänen laatikkomainen ylävartalonsa. Mikään älyn jättiläinen tämä lempeä kaveri ei siis ole, mutta lapsekkaan innostunut niin jääkiekosta kuin tekniikan uusista tuulista.

Kuva 10. Raimo "Raibe" Helminen (www.jatko aika.com), luonnos päähahmosta, ote kuvakäsikirjoituksesta, hahmo animaatiossa

Muut hahmot esiintyvät vain kussakin yksittäisessä osuudessa. Näihin lukeutuvat mm. Raipen luolamieskaveri, valolampun syyttäjä, jääkiekkemies Yrjö, joukko Näsinneulaa rakentavia unkarilaisia sirkusmiehiä, sekä verkottoman aikakauden tietokonemies. Tietokonemiestä lukuunottamatta mainitut hahmot ovat suunnittelemani.

Valolampun syyttäjällä on selkeä tosielämän esikuva, Carl von Nottbeck, joka toi sähkövalaistuksen Tampereen Finlaysonille. Animaatiossa hahmon luonne on hintelä, yläluokkainen, koulutettu nuorimies. Hänet yhdistimme Rajaportin-saunaa käsittelevään tarinaan, jolloin pelkurimainen ja nörttähtävä luonne entisestään korostuu, miehen joutuessa raavaan Raipen viereen armottomaan saunaan. Samalla saimme yhdistettyä kaksi mielestämme kertomisen arvoista historiallista tapahtumaa yhteen tarinaan. Miehen luhua, matomaista olemusta korostaa myös tapa, jolla hän riisuu vaatteensa siirtyessään saunaan; nämä kun vain valahtavat punapään yltä kuin rasvattu käärmeennahka.

Lopulliseen animaatioon tummensin vaaleahiipiäisen herrasmiehen ihoa alkuperäisestä, joka videotykiltä katsottuna näyttää suorastaan hehkuvanvaalealta. Herra olisi kuitenkin sietänyt vieläkin rajumman rusketuksen, sillä edelleen internet-laatussa versiossa hänen kasvojensa ilmeet eivät erotu kovin hyvin (kuva 11). Liukkaanlaiha olemus kylläkin.

Kuva 11. Lampun sytyttäjä kuvakäsikirjoituksessa ja varsinaisessa animaatiossa

Myös jääkiekko-osuuden Yrjöllä on esimerkki todellisesta historiasta. Suomen Luistinliiton puheenjohtaja Yrjö Salminen, joka vei aikoinaan Tampereen Pyhäjärven jäälle nipun mailoja ja kiekkoja sekä lausui kuuluisan valmennusohjeensa: "Pelakkaa pojat!" Myös tämä lausahdus haluttiin sisällyttää animaatioon (kuva 12).

Kuva 12. Ote kuvakäsikirjoituksesta ja Yrjö lopullisessa asussaan valmiissa animaatiossa

Oma suosikkini ovat kuitenkin identtiset unkarilaiset rakennusmiehet. He olivat ensimmäisistä luonnoksista lähtien Itä-Eurooppalaisten sirkustaiteilijoiden jalanjäljissä. Pitkät viikset ja rintakarvat, painonnostajan haalarit ja värikkäät trikoot (kuva 13).

Kuva 13. Luonnoksia sirkushahmoista, unkarilaiset kuvakäsikirjoituksessa ja itse animaatiossa

Valo- ja varjokohdat hahmoissa säilyvät kussakin palassa samoilla paikoilla riippumatta siitä miten hahmo liikkuu suhteessa valoon. Niiden merkitys on realistista tilantuntua enemmän tuoda hahmoihin kolmiulotteisuutta ja erottaa ne taustasta.

3.4 Alku-, loppu- ja välitekstit

Alusta alkaen oli selvää, että animaatioon tulevien tekstillisten kohtien on oltava sekä suomeksi että englanniksi. Mietimme ensin mahdollista kahta versiota animaatiosta – toinen suomeksi, toinen englanniksi. Päädyin kuitenkin ratkaisuun, missä suomi on varsinainen kieli. Sarjakuvahenkisissä puhekuplissa tekstit tulevat suomeksi kuten myös tapahtumia selittävät välitekstit. Näiden lisäksi ulkomaalaisia katselijoita varten englanninkieliset käännökset tekstityksen (*subtitles*) lailla.

Ratkaisu toimii, sillä kun englantia on kuvassa vähemmällä huomioarvolla ja yksinkertaisemmalla kirjaisimella kuin koristeellisempi suomalaisversio, ovat pelkkää tekstiä sisältävät kuvat visuaalisesti selkeitä ja tarpeeksi yksinkertaisia, jotta niistä ennättää lukea vaikka molemmat, mutta ymmärtää myös nopeasti niiden eron; vanhahtava kirjaisin tekee suomenkielisestä osasta pääasian, ja englanninkielistä käännöstä kaipaava oppii nopeasti seuraamaan selkeää tekstitystä sen alapuolella.

Tekstityksiin valitsin mustan taustan, sillä vaikka Luovan Tampereen omassa värimaailmassa sininen on erittäin voimakkaasti läsnä, koin sen liian räikeäksi ja muuhun animaatioon hukkuvaksi. Kun animaation tarinat itsessään ovat värikkäitä ja taustat yksityiskohtaisia ja animoituja, musta erottaa tekstilliset selityskohdat paremmin. Siinä kohden tarina katkeaa ja katsoja pystyy keskittymään lukemaan tekstiplanssin tapahtumista. Tekstiplanssit sinällään ovat tarpeen, koska meille oli tärkeää, että ajankulku käy ilmi kuten myös oikeat tapahtumat lennokkaan käsittelytavan takaa.

Fontiksi, eli kirjasintyypiksi, valitsin suomenkieliseen tekstiin *Viner Hand ITC*:n sillä se toi tietyn vanhahtavan vaikutelman. Tarkoitus oli hakea eräänlaista historiankirjan sivua reippaan piirrosjäljen keskelle. Alatekstitys on perusfontti *Arial Black*, sillä se on selkeä ja helppolukuinen esimerkiksi kankaalta katsottuna. Alku- ja lopputeksteihin lisäsin tiettyihin kohtiin fontin *Sketchy* (kuva 15), sillä sen luonnosmaisuus sopii teemaan; luonnos – luovuus. Erottaakseni myös tekijätiimin esittelyn muusta animaatiosta, on

otsikkofonttina käytetty samaista luonnosmaista fonttia. Taas ajatuksen lähtökohtana tähän kohtaan oli yhdistää meidät tekijöinä luovuuteen ja luovaan ilmaisuun.

Ilman mitään liikkuvaa elementtiä en tahtonut välitekstejä jättää, sillä pelkkä musta on kuitenkin niin jyrkkä kontrasti muuten elävän animaation katkaisijaksi. Alkuperäissuunnitelmissa ja luonnoksissa tekstejä ympäröivät kehykset, joihin oli ajateltu myös animaatiota. Niin massiivisen kehystyksen jätin pois. Ohutviivaiset, menneisyyttä henkivät kiemurat kuitenkin animoin ilmestymään jokaisen tekstikuvan reunalle (kuva 14). Kiemuran muoto ja paikka vaihteli, joten tässäkin suhteessa animaatio ei toista mitään kaavaa, vaan jokainen tekstikuva on myös hieman erilainen. Kiekuran animointi ei saa nousta liian huomiotaherättäväksi, jotta katsoja ennättää myös lukea tekstin. Tässä mielestäni onnistuin. Teksti on koko ajan pääosassa ja pieni elo sen ympärillä vaan vie tylsän staattisuuden pois.

Lopulliseen animaatioon tekstikohtiin Viippolan Petri lisäsi säröä ja “roskaa”, jolloin vaikutelma vanhasta filmistä vahvistuu.

Kuva 14. Animaticin välitekstin visuaalinen ilme vertauskohtana animaatioissa olevaan

Kuva 15. Alkutekstit, missä molemmissa näkyy Sketchy -fontti

4 Analyysi toteutuneesta tuotannosta

Lopullisen animaation kesto kasvoi jonkin verran sekä suunnitellusta (noin minuutti), että mikä animaticin mukaan kesto olisi ollut (1,15 min). Kesto on kuitenkin mielestäni juuri sopiva näin – tapahtumien kulun pystyy seuraamaan, mutta tahti on koko ajan leppoisan reipas, eikä suvantokohtia ole. Lisäksi tekstikohtien pituuden oli oltava sellainen, että ne ennättää lukea, mikä luonnollisesti lisäsi kokonaiskestoja. Ensimmäistä kertaa yhdistäessämme erilliset animaation palaset, koko työn pituus kasvoi reilusti yli kahteen minuuttiin. Tällöin myös vauhdikas tempo katosi. Framejen poistaminen ja muu leikkaaminen joudutti tarinaa ja nyt animaatio paitsi soljuu mukavasti eteenpäin, sopii myös mainiosti loistavaan musiikkiin. Yhtään lyhyempänä sen seuraaminen kävisi vaikeaksi ja vähääkään pidempänä se kadottaisi tarkoituksensa ja muuttuisi raskassoutuisemmaksi. Animaation lopullisesta koostamisesta vastasi Petri Viippola.

Tapahtumien määrä on myös maksimissaan. Pitkässä listassa Tampereen historian merkittävistä tapahtumista, olisi ollut monta kertomisen arvoista. Olen kuitenkin tyytyväinen tehtyihin valintoihin. Nyt kokonaisuus on selkeä. Juoni ja aika etenevät. Tapahtumia on onnistuttu valitsemaan eri aikakausilta, joten historiallinen aikajana on pitkä. Enemmän tapahtumia olisi tarkoittanut lisää kestoja, mikä ei olisi ollut animaation käyttöä ajatellen tarkoituksenmukaista.

Työn tilaaja, Luova Tampere, oli myös animaatioon erittäin tyytyväinen, mikä tietysti ole tekijöille hyvin tärkeää. Olimme siis onnistuneet säilyttämään halutun idean, ja tekemään tunnelmaltaan oikeanlaisen työn, jota heidän on ilo esittää vieraille, sekä kotimaisille että ulkomaisille.

Yhteyshenkilömme Luovalle Tampereelle oli ohjelman koordinaattori Liina Penttilä. Pidimme tiiviisti yhteyttä ja hän oli aktiivisesti mukana tekoprosessissa kommentoiden ja antaen omia ideoitaan.

Aikataulussa emme täysin pysyneet. Valmiin animaation toimittaminen venyi kahdella viikolla. Luullakseni tämä ongelma olisi ollut estettävissä jos alusta alkaen työryhmän kesken olisi sovittu tiukka, tarkka aikataulu, mistä olisi käynyt ilmi selkeästi koska minkäkin animaation osa-alueen tulisi olla valmiina ja työnjako siitä, kenen vastuualueisiin kukin osa kuuluu. Nyt varsinaisen ”hikityön” aloittaminen siirtyi monilta osin liian pitkälle. Yleisesti ottaen voisi siis sanoa, että osa-alue, jossa koen

epäonnistuneeni, on projektinhallinta. Esimerkiksi fyysinen taulu tai lista, johon olisimme merkinneet jokaiseen kohtaukseen kaivatun kuvan (tausta, hahmot, animaatio) ja näin pystyneet helposti näkemään mitä puuttuu. Tällaisen taulun avulla epätietoisuus päällekkäisistä töistä olisi myös poistunut. Yhteisen tilan puuttuessa ja aikataulun kiristyessä, tämä jäi kuitenkin tekemättä. Jälkikäteen tarkasteltuna se olisi kuitenkin voinut osaltaan helpottaa kokonaisuuden valmistumisen hahmottamista.

Oman vastuualueeni kokonaisuutta tarkastellessa koen valmiin työn erittäin onnistuneeksi. Sekä hahmot, että taustasuunnittelu toimivat hyvin yhteen, ja vaikka luonnoksista on tultu eteenpäin, perimmäinen idea ja ajatus on säilynyt, kuten myös se jälki, jonka halusin mukaan. Flash -ohjelman vektorijälki ei sinänsä ole koskaan miellyttänyt omaa silmää, mutta tässä tarkoituksessa se on perusteltua ja toimivaa. Se sopii yhdistettäväksi www-sivuilla ja toisaalta taas on tarpeeksi selkeää esitystekniikan (videotykki, tietokoneen näyttö) kannalta.

Yhtenä vaihtoehtona olisi ollut tehdä hahmot tai taustat tai kummatkin käsinpiirretyistä osista. Näin jälki olisi ollut maalausmaista ja kaukana pehmeästä vektorigrafiikasta, mutta toisaalta animaatioissa sen kaltaiset käsinpiirretyt palat eivät olisi käyttäytyneet yhtä hyvin kuin ohjelmassa itsessään piirretyt. Myöskään jos jommatkummat olisivat olleet käsin tehtyjä, esimerkiksi siveltimellä maalatut taustat, olisi kokonaisuus ollut sekava. En usko, että osat olisivat tällöin sopineet yhteen. Kun hahmomme ovat hyvin pelkistettyjä ja selkeämuotoisia vektorihahmoja, maalaukselliset taustat olisivat joko jättäneet ne varjoonsa ja nousseet liiaksi esille, tai vastaavasti jääneet irrallisiksi, tasaisiksi kankaiksi taustalle, luomatta todellisen paikan ja uskottavan miljöön tuntua.

Hahmot ovat kauttaaltaan hauskoja ja persoonallisia. Niihin saa kosketuksen, vaikka hahmot, Raipea lukuunottamatta, esiintyvätkin animaatiossa vain hyvin lyhyen aikaa. Alun pitäen yhtenä ehdotuksenahan oli tehdä kaikista hahmoista hyvin suurpiirteisiä ja melkein abstrakteja, ilman yksityiskohtia ja ilmeikkyyttä. Lopputulosta katsoessani olen tyytyväinen luomaamme helpostilähestyttävään, pala-animoituun ja sarjakuvahenkiseen tyyliin. Siinä hahmojen persoona tulee esille ja muodostuu yhdeksi animaation kantavista viehätysvoimista. Myös tarinan ja sen sisältämien ”gägien”, eli vitsien seuraaminen on helppoa. Onnistuimme säilyttämään oleelliset osat Luovan Tampereen omasta visuaalisesta ilmeestä olematta kuitenkaan sille liian orjallisia. Näin onnistuimme tuomaan siihen ilmeeseen lisää jotain uutta ja erilaista. Sarjakuvamaisuus, eloisuus ja epäsymmetriset muodot hallitsevat Luovan Tampereen ikonimaailmaa. Sama henki on nähtävissä myös animaatiossa.

5 Yhteenveto ja oman työn arviointi

5.1 Animaatio

Tampereen luova historia (The Creative History of Tampere) on valmiina minuutti 45 sekuntia pitkä esitys Tampereen historian tapahtumista. Animaatio on nähtävillä Luova Tampere -ohjelman omilla internetsivuilla. Tämän lisäksi se on käytössä ohjelman ja Tampereen kaupungin markkinoinnissa erilaisissa tapahtumissa ja kokoontumisissa.

Minuutin ja neljänkymmenen viiden sekunnin animaatio oli puolen vuoden mittainen prosessi, suunnittelu- ja toteutusvaiheineen. Kun lähtökohtana oli hauska ja erilainen markkinointi- ja esittelyväline Tampereen kaupungille ja Luova Tampere -ohjelmalle, on lopputuloksessa onnistuttu.

5.2 Visuaalinen ilme

Itse tekoprosessi oli selkeästi kolmevaiheinen: taustatyö, luonnosvaihe, lopullinen työ. Taustatyöhön lasken inspiroivan kuvamateriaalin haun, valokuvaamisen sekä animaatiosarjoihin tutustumisen. Luonnosvaiheessa tein sekä yksittäisistä hahmoista kuvia, että myös värillisiä, valmiimpia layout-kuvia, missä mukana oli myös taustaa ja puhekuplia ja muita efektejä. Lopullinen työ käsittää viimeistellyt hahmot flash-ohjelmalla, sekä näiden liittäminen taustoihin.

Yhtenä osa-alueena, joka jakautuu samankaltaisiin vaiheisiin, oli myös tekstiosien suunnittelu yhteensopivaksi muun visuaalisen ilmeen kanssa. Ensimmäisessä vaiheessa kuvakäsikirjoituksessa tekstit oli asetettu animaation “päälle” tekstityksen lailla, animaticissa välitekstit saivat omat kuvansa ja lopullisessa vaiheessa niiden ilme hiottiin kuntoon fontteja ja kiekuroita myöden.

Kokonaisuutena työ on persoonallinen ja hauska. Jälki on elävää ja eri osa-alueet tukevat toisiaan. Hiomista toki löytyy aina, mutta työ on vaan osattava laskea käsistään. Katseltavaa tuohon alle kaksiminuuttiseen on saatu laitettua riittämiin, joten uskallan olettaa, että kertaalleen animaation nähnyt haluaa nähdä sen myös uudestaan.

5.3 Aikataulu ja työryhmä

Aikatauluongelmat ovat tuskin kenellekään täysin vieraat. Niiltä emme siis mekään täysin välttyneet. Onneksemme tilaaja oli tilanteeseen varautunut, joten heidänkään puoleltaan kahden viikon viivästyminen ei aiheuttanut katastrofia.

Nuo kaksi viikkoa olivat animaation visuaalisen ilmeen kannalta hyvin tärkeitä, sillä siinä ajassa ennätimme vielä tehdä lisäyksiä ja muutoksia, jotka jälkikäteen tarkasteltuna vaikuttivat oleellisesti ilmeeseen – nimenomaan positiivisessa hengessä. Taustoihin tuli liikettä ja puhekuplatekstien henki ja merkitys kasvoi. Nyt ne ovat reippaita ja hauskannäköisiä ja omalta osaltaan lisäävät persoonallista, sarjakuvamaista henkeä. Myös välitekstien mustiin taustoihin saatu rosoisuus on hengeltään oikeanlainen. Ilman tuota pientä roskaisuutta ne olisivat kenties olleet paljon tylsemmät. Nyt vanhahtavat osat animaation välillä rauhoittavat menoa, mutta eivät kuoleta sitä kokonaan. Samalla tulee kuin tuulahdus oikeaa historiaa.

Nelihenkinen työryhmä toimi hienosti. Vaikka työnjako joissain kohden olisi voinut olla selkeämpi, ei päällekkäisyyksiä sattunut, eikä toisaalta kukaan jäänyt lepäämään tai joutunut ahkeroimaan suhteessa enempää kuin oli tarkoitus.

Pauliina Saarmanin tekemä äänimatto toimii loistavasti animaation taustalla ja herättää sen lopullisesti henkiin.

Lähteet

<http://www.digicamera.net/armi/w3kurs/bitvekt.htm>, ”bittikartta- ja vektorigrafiikka”, tarkka selvitys kahden grafiikanlajin eroista. (17.04.08)

Kuvalähteet

www.luovatampere.fi (16.04.08)

www.hgsc.bcm.tmc.edu/downloads/graphics/Bang.jpg (12.04.08)

http://fi.wikipedia.org/wiki/Vincent_van_Gogh (31.01.08)

www.vangoghgallery.com (31.01.08)

www.southparkstudios.com (17.04.08)

www.filmiteollisuus.fi/ohjelma.jsp?id=272&f=0&flang=0 (17.04.08)

www.jatkoaika.com/albumit/Virjo/Raimo_Helminen_Ilves_3.jpg (31.01.08)

Tutkimuslähteet

Parker, Trey. Stone, Matt. *South Park*, animaationsarja, Comedy Central, USA, 1997->

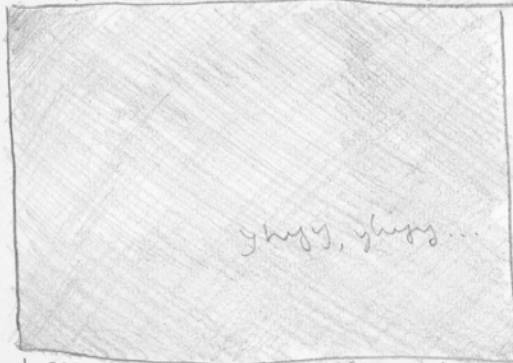
Järvinen, Atte. *Pasila*, animaationsarja, Filmiteollisuus Fine, Suomi, 2007

Liitteet

Animaation kuvakäsikirjoitus.

SÄHKÖVALO 3 (RAJAPORTIN SAUNA)

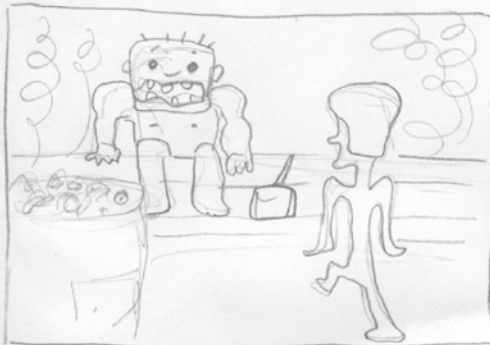

1. EPELISESTÄ KOUTAUKSESTA LÄHTIEN "VALOT" RÄPSYVÄT JA SÄMMUVÄT KOKONAAN.

"ENSIMMÄINEN SÄHKÖVALO SYTYYY" ms. telessä

2. VALOJA SYTYTTÄÄ HIEMAN HINTEÄ MIEKKOPEIN PIKKUSORMI PYSTYSSÄ. VALOT SÄMMUVÄT TARI KERTAA - VALOJEN SÄMMUSSÄ KUULUU PELOKASTA VINKUMISTA OLLAAN HÄMYISESSÄ SAUNATIASSA. TAUSTALLA RAIPPEHAIMO SAUNOO

3. VALOTYYPPI JÄTTÄÄ VALON PÖLLE JA SIIRTYY RAIPPEHEMMON KANSSA SAUNOMAAN.

4. MIEHET SAUNOJAT NIIN ETÄ SELVÄKARVAT PALAVAT, HINTELI KAVERI ON VÄHÄN SURKEANA, RAITE ÖRISSE MIEHEKKÄIST

"RAJAPORTIN SAUNA LÄMPÖÄ"

5. SAUNAN HÖYRYT TÄYTTÄVÄT KUVAN
→ SIIRRYTÄÄN SEURAAVAAN TARINAA

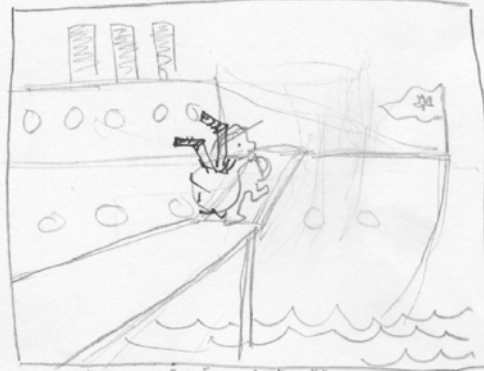

ENSIMMÄINEN KIEKKO-OTTELU

1928

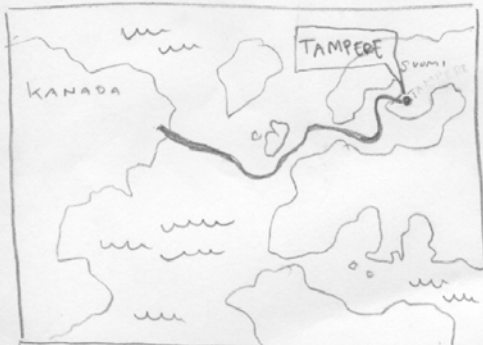

1. YLEJO PAKKAA KANADASSA (EJ. ILMAN
JÄÄKIEKON JA MAILLOJA KASSIIN / SÄKKIIN
SULKEE SÄKIN.

2. YLEJO NOUSI SÄKKI SELÄSSÄÄN HÖYRYLAIVAN
KYTTIIN.

1.

3. LAIVATKA KANADASTA TAMPEREELLE
NÄYTETÄÄN KÄYTTÄKUVISSÄ LIIKKUVANA
VIIVANA, TAMPERE OHIMU KYTTIINÄ.

2.

4. TEKSTI KERTOO MISSÄ OLLAAN, LAPSET ON
LUISTEMASSA, JUOKSEMASSA JA
PELAMASSA. ISO MUSTA VARJO PEITTÄÄ
HEIDÄT, TOIMINTA PYSÄHTYY.

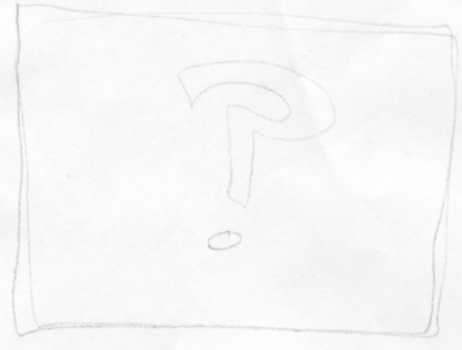

5.-6. (7.) PARI-KOLME NOPEA STILL-KUVAA MÄMMÄSTYNEISTÄ JA KUMMASTYNEISTÄ NUORISTA

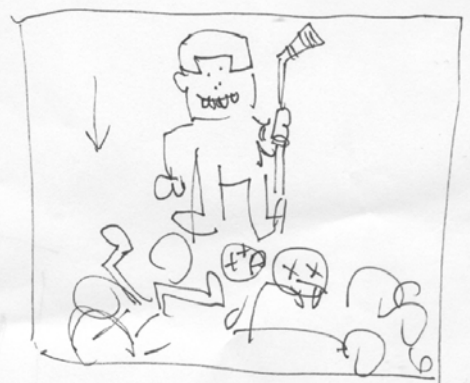
KIEKKO-OTTELU, jatkuu

7. YRJO HEITTAA JÄÄKIEKKOVARUSTEET

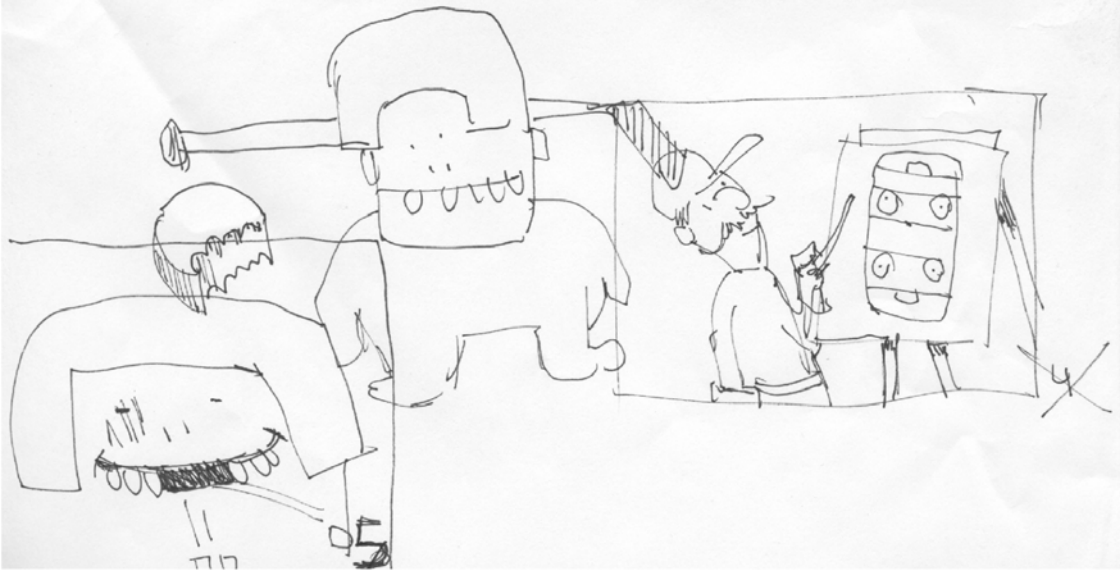

5
 4a. JÄÄKIEKKO ON YHTÄ KAAOSTA JA MAILAT JA KIEKOT LENTELEVÄT.
 "SUOMEN ENSIMMÄINEN JÄÄKIEKKO-OTTELU"

4b.

PIWI

POHJOISMAIDEN KORKEIN NEULA

1. Rivi unkarilaisia sirkusemiehen näköisiä ja oloisia heppuja pomppi ohi ja eteenpäin.

2. Hemmot nostelevat talasia paikalleen pomppien toistensa olkapäille. Kuva seuraa rakennelman kohoamista

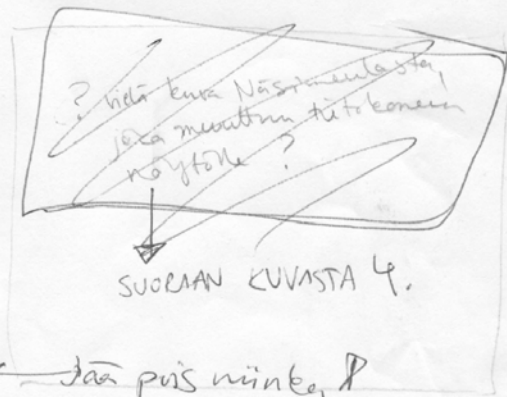
3. Viimeisenä paikalleen saadaan välkkyvät valot huipulle

4. "1971 - Pohjoismaiden korkein neula" näsinneula valmistuu. Iltäisiä taputtavaa, säätillään iltoittava valo loistaa vihreänä.

5. Pormestari Napoleon ja leijonat Tamja Pere ovat mukana ihväämässä

Jaa pois niinkö!

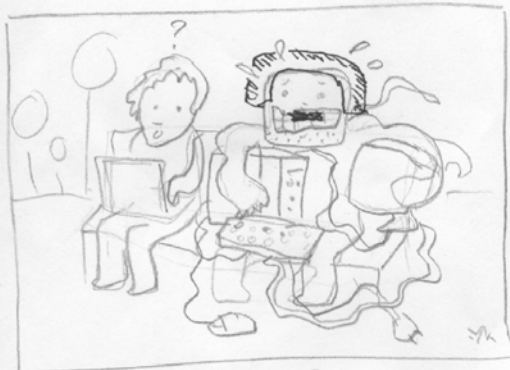
LANGATON TAMPERE

1. NÄSINNEVÄ TIETOKONEEN RUUDULLA TYYPPI NAPUTELEE (VOIS MYÖS MUUTEN OLLA NAISEN KUP NÄE KANKEI TOTEUS OLLA MIEHIÄ IIN)

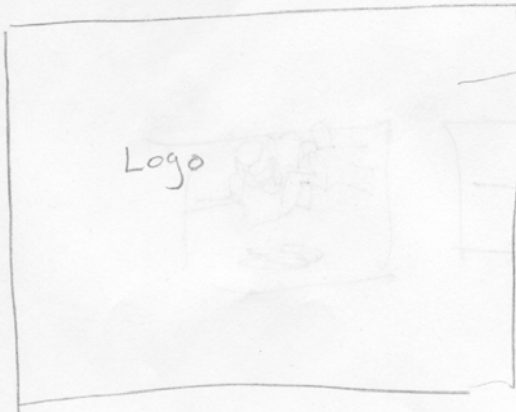
2. TYYPPI ISUU LÄPPÄINSÄ KANSSA esim. PUISTONPENKILLÄ, PULUJA PYÖRII. RAIFE SAATUV. HÄNELLÄ ON MUKANAAN PÖYTÄTIETOKONE JA JOHDOT ROIKKUVAT PERÄSSÄ.

3. RAIFE ISTAHTAA PENKILLE JA ALKAA NAPUTEELLA TIETOKONETTAAN. LANGAT MENEVÄT IHAN SOTKUUIN.

4. LOPPUTOTEAMUS esim.: On se hienoa tämä langattomuus, tai muuta selaista.

→ LUOVA TAMPERE ?
- slogan tms.

